

บทที่ 5

ผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา ซึ่งทดลอง เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างการแบ่งคลอด 3 วิธี กับระยะที่ 2 ของการคลอด และสภาพของทารกแรกเกิดใน 1 นาที และ 5 นาที ซึ่งวิธีแบ่งที่นำมาศึกษาเป็นการแบ่งเองโดยธรรมชาติ การแบ่งโดยวิธีดั้งเดิม และการแบ่งแบบมีคมหายใจเกิดคลอด กล่าวคือ การแบ่งเองโดยธรรมชาตินั้นผู้คลอดจะสามารถแบ่งเมื่อต้องการจะแบ่ง และจะแบ่งนานเท่าใดก็ได้ ส่วนการแบ่งโดยวิธีดั้งเดิม จะให้ผู้คลอดสูดลมหายใจเข้าปอดให้เต็มที่ แล้วกลืนลมหายใจแบ่งลงล่างให้เต็มที่ โดยไม่หมีเสียง หรือคมหายใจเกิดคลอดออกมา และการแบ่งแบบมีคมหายใจเกิดคลอดนั้น ผู้คลอดจะแบ่งโดยสูดลมหายใจเข้าให้เต็มที่ กลืนหายใจแบ่งลงล่างให้ใช้เวลาไม่เกิน 6 วินาที และในช่วงท้ายของการแบ่งให้พ่นลมหายใจออกทางปากช้า ๆ และให้แบ่งเมื่อรู้สึกอยากแบ่งไม่จำเป็นต้องแบ่งทุกครั้งที่มีดลูกหดตัว

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้คลอดที่มาคลอดในแผนกสูติกรรม โรงพยาบาล 3 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลอุดรธานี โรงพยาบาลแม่และเด็ก ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพเขต 5 นครราชสีมา และโรงพยาบาลบุรีรัมย์ จำนวนแต่ละ 30 ราย รวมทั้งสิ้น 90 ราย การเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นการเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติ ดังนี้ เป็นผู้คลอดครั้งแรกโดยไม่ผ่านการคลอดมาก่อน อายุ 17-34 ปี ความสูงเกิน 145 เซนติเมตร อายุครรภ์เมื่อคลอดระหว่าง 38-42 สัปดาห์ ทั้งผู้คลอดและทารกไม่มีภาวะแทรกซ้อน ไม่ได้รับยาใด ๆ ในระหว่างคลอด และขณะคลอดงู้น้ำหนักร่างกายเอง หรือได้รับการเจาะก่อนคลอด เริ่มแบ่งเมื่อปากมดลูกเปิด 9-10 เซนติเมตร ทารกอยู่ในท่าปกติ (Vertex) การคลอดปกติ ทารกไม่มีสายสะดือพันคอขณะคลอด น้ำหนักทารกอยู่ระหว่าง 2,500-3,999 กรัม และยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง 90 ราย แบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 30 ราย ได้แก่ กลุ่มแบ่งเองโดยธรรมชาติ กลุ่มแบ่งโดยวิธีดั้งเดิม และกลุ่มแบ่งแบบมีคมหายใจเกิดคลอด ซึ่งการแบ่งกลุ่มตัวอย่างเข้าในแต่ละกลุ่มใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Random

sampling) โดยจัดให้ผู้ทดลองรายที่ 1 อยู่กลุ่มแบ่งโดยธรรมชาติ รายที่ 2 อยู่กลุ่มแบ่งโดยวิธีดั้งเดิม และรายที่ 3 อยู่ในกลุ่มแบ่งแบบมีลมหายใจตลอด

เมื่อผู้ทดลองเข้าสู่ระยะที่ 2 ของการทดลอง ผู้เฝ้าทดลองจะดูแลและควบคุมการแบ่งให้ถูกต้องตามที่ได้จัดแบ่งไว้ และบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการทดลอง ข้อมูลเกี่ยวกับทารก ภาวะแทรกซ้อนหลังคลอด และข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการหรือความรู้สึกพึงพอใจของผู้ทดลอง เมื่อการคลอดนั้นสิ้นสุดลง และผู้ทดลองอยู่ในระหว่างรอย่ายไปเตียงหลังคลอด

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระยะที่ 2 ของการคลอดระหว่างกลุ่มแบ่งเองโดยธรรมชาติ กลุ่มแบ่งโดยวิธีดั้งเดิม และกลุ่มแบ่งแบบมีลมหายใจตลอด ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนประเมินสภาพทารกแรกเกิดในนาที่ที่ 1 และนาที่ที่ 5 ของกลุ่มแบ่งเองโดยธรรมชาติ กลุ่มแบ่งโดยวิธีดั้งเดิม และกลุ่มแบ่งแบบมีลมหายใจตลอด ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ยังพบว่าความรู้สึกและความต้องการของผู้ทดลองทั้ง 3 กลุ่ม มีความต้องการและความคาดหวังคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ส่วนใหญ่ต้องการมีคนคอยให้กำลังใจอยู่เป็นเพื่อน ช่วยเชียร์แบ่ง คอยให้คำแนะนำ และสอนวิธีแบ่ง มีส่วนน้อยในกลุ่มแบ่งเองโดยธรรมชาติ ที่ต้องการแบ่งคนเดียว ไม่ต้องการใครรบกวน ไม่ต้องการใครมาคอยควบคุม

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบการแบ่งของผู้คลอด 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแบ่งเองโดยธรรมชาติ กลุ่มแบ่งโดยวิธีดั้งเดิม และกลุ่มแบ่งแบบมีลมหายใจตลอด ศึกษานำมาศึกษาเพื่อเปรียบเทียบระยะเวลาของการคลอดในระยะที่ 2 และสภาพของทารกแรกเกิดใน 1 นาที่ และ 5 นาที่หลังคลอด คณะผู้วิจัยขออภิปรายผลตามการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระยะที่ 2 ของการคลอด ระหว่างกลุ่มแบ่งเองโดยธรรมชาติ กลุ่มแบ่งโดยวิธีดั้งเดิม และกลุ่มแบ่งแบบมีลมหายใจตลอด พบว่า

ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 9) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่จากการศึกษาค่าเฉลี่ยของระยะที่ 2 ของการคลอด พบว่า กลุ่มเบ่งแบบมีลมหายใจเกิดคลอด ใช้เวลามากกว่ากลุ่มอื่น ๆ โดยกลุ่มเบ่งเองโดยธรรมชาติใช้เวลาในการคลอดในระยะที่ 2 น้อยที่สุด (ตารางที่ 8) สอดคล้องกับการศึกษาของยีห์ส์ และโรเบิร์ต (Yeates and Roberts, 1984) ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบการเบ่ง 2 วิธี ได้แก่ กลุ่มเบ่งเฉพาะเมื่อรู้สึกอยากเบ่ง โดยไม่ควบคุมให้เบ่งสั้นหรือให้มีลมหายใจเกิดคลอด และเบ่งแบบตั้งเดิม พบว่าระยะที่ 2 ของการคลอด ไม่แตกต่างกัน และจากการศึกษาของนอดและฮาวิลเบอธา (Knauth and Haloburda, 1986) ซึ่งได้ศึกษาผู้คลอด 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเบ่งเมื่อรู้สึกอยากเบ่ง และให้มีลมหายใจเกิดคลอดได้ แต่ไม่ได้ควบคุมให้เบ่งสั้น เปรียบเทียบกับการเบ่งแบบตั้งเดิม พบว่า ระยะที่ 2 ของการคลอด ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ โรสซี และลินเดล (Rossi and Lindell, 1986) ได้ศึกษาวิธีเบ่ง 3 วิธี ได้แก่ การเบ่งโดยมีลมหายใจเกิดคลอด และเสียงเกิดคลอดได้ เบ่งโดยกลืนลมหายใจ โดยไม่มีเสียงเกิดคลอด และเบ่งทั้ง 2 วิธีผสมกัน ผลการศึกษาค่าเฉลี่ยของระยะที่ 2 ของการคลอด พบว่า การเบ่งแบบมีลมหายใจเกิดคลอด จะใช้เวลามากกว่าการเบ่งวิธีอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้ นอกจากนั้นการศึกษาวิจัยของคาลเดย์โร บาร์เซีย (Caldeyro-Barcia, 1979) ซึ่งได้ศึกษาผู้คลอดที่เบ่งแบบสั้น ๆ ไม่ให้เกิน 6 วินาที เปรียบเทียบกับการเบ่งแบบตั้งเดิมพบว่า ระยะที่ 2 ของการคลอดในกลุ่มที่เบ่งแบบสั้น จะใช้เวลาในระยะที่ 2 ของการคลอดนาน 60-120 นาที ซึ่งการเบ่งแบบตั้งเดิมจะใช้เวลาเพียง 15-16 นาทีเท่านั้น

อาจสรุปได้ว่า การเบ่งที่ใช้แรงเบ่งนานกว่า และมีการกลืนลมหายใจจะเพิ่มแรงดันในช่องอกและในโพรงมดลูกมากกว่าการเบ่งแบบสั้น และให้มีลมหายใจเกิดคลอดออกมา ซึ่งการเบ่งโดยวิธีตั้งเดิม ผู้คลอดจะสูดหายใจเข้าปอดเต็มที่ กลืนลมหายใจขณะเบ่ง และเบ่งนานที่สุดเท่าที่จะทำได้ และเบ่งทุกครั้งที่มีมดลูกหดตัว จะทำให้มีแรงผลักดันที่กดลงที่ตัวทารก ผ่านลงมาตามกระดูกสันหลัง ซึ่งจะดันตัวทารกให้เคลื่อนต่ำลงมา ซึ่งแรงดังกล่าวจะส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงของศีรษะทารกเพื่อให้มีกลไกการคลอดเป็นไป得更เร็วขึ้น วิธีดังกล่าวทำให้กล้ามเนื้อหน้าท้อง และกระบังลมมีการหดเกร็งมาก และมีแรงอัดในช่องท้อง

มาก ส่งผลให้เกิดแรงดันในโพรงมดลูกมากด้วยเช่นกัน จึงทำให้ทารกถูกผลักดันออกมาอย่างรวดเร็วและรุนแรง การคลอดจึงสิ้นสุดลงเร็วกว่าวิธีอื่น ๆ

2. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนประเมินสภาพของทารกแรกเกิด ใน 1 นาที และ 5 นาทีแรกหลังคลอด พบว่าผู้คลอดกลุ่มเบ่งเองโดยธรรมชาติ กลุ่มเบ่งโดยวิธีดั้งเดิม และกลุ่มเบ่งแบบมีคัมหายาจเกิดลด นั้น สภาพของทารกแรกเกิดไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ดังตารางที่ 11) ซึ่งไม่ปฏิบัติตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับการศึกษาของยีสส์ และโรเบิร์ต (Yeates and Roberts, 1984) ซึ่งศึกษาเปรียบเทียบผู้คลอดที่เบ่งเมื่อรู้สึกอยากเบ่ง โดยไม่ได้รับการควบคุมกับการเบ่งโดยวิธีดั้งเดิม พบว่าคะแนนประเมินสภาพของทารกแรกเกิดไม่แตกต่างกัน และจากการศึกษาวิจัยของเกสรา ศรีพิชญการ (2531) ซึ่งได้ศึกษาผลของวิธีเบ่งและท่าคลอดต่อการคลอด พบว่า กลุ่มผู้คลอดในท่ากึ่งนั่งเบ่งสั้น และกลุ่มท่ากึ่งนั่งเบ่งยาว มีคะแนนประเมินสภาพทารกแรกเกิดที่ 1 นาที มากกว่ากลุ่มท่านอนราบเบ่งสั้น และกลุ่มท่านอนราบเบ่งยาว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ของคะแนนประเมินสภาพทารกแรกเกิดในนาทีที่ 5 ระหว่างกลุ่มท่ากึ่งนั่งเบ่งสั้น กับกลุ่มท่ากึ่งนั่งเบ่งยาว และกลุ่มท่านอนราบเบ่งสั้นกับกลุ่มท่านอนราบเบ่งยาว

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. เนื่องจากวิธีการเบ่งทั้ง 3 วิธี ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับระยะเวลาในระยะที่ 2 ของการคลอด ซึ่งแสดงให้เห็นว่า วิธีเบ่งแต่ละวิธีมีผลต่อการคลอดไม่แตกต่างกัน ดังนั้นการเบ่งคลอดจึงควรให้เป็นไปตามความต้องการของผู้คลอด แต่สำหรับท่านอนการคลอดอาจมีผลต่อการคลอด ดังนั้นผู้ทำคลอดควรตระหนักถึงเรื่องนี้ด้วย

2. ความต้องการของผู้คลอด จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้คลอดแต่ละรายมีความต้องการพยาบาลแตกต่างกัน ดังนั้นการดูแลผู้คลอด พยาบาลควรคำนึงถึงความแตกต่างและความต้องการของผู้คลอดแต่ละบุคคลก่อนให้การพยาบาล